

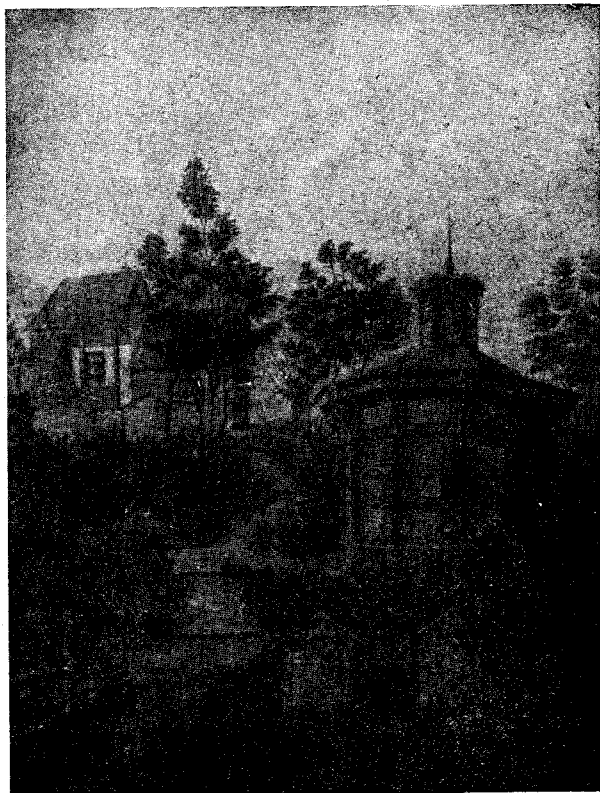
108067

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKLAPJA.

Kolozsvár 1915.
Január—Márc.
XXX. évfolyam
1—2—3. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. VÁNYOLÓS MIKLÓS.

MEGJELENIK
MINDEN HÓ
ELEJÉN.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület méhtelepe.

ELŐFIZETÉSI ÁR: BELFÖLDRE EGY ÉVRE 4 K. FÉLÉVRE 2 K. KÜLFÖLDRE 5 K. AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET TAGJAI A TAGSÁGI DÍJÉRT KAPJÁK. TAGSÁGI DÍJ RENDES TAGOK RÉSZÉRŐL ÉVI 4 K. A LAP SZELLEMI RÉSZÉT ÉRDEKLŐ KÖZLEMÉNYEK A SZERKESZTŐ NEVÉRE: KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 2. KÜLDENDŐK.

* 1915. MAREZ 10.

© BCU Cluj

Tájékozásul:

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyszögcentiméter) 20 kor., féloldal 10 kor., negyedoldal 5 kor. Egyesületi tagoknak és féléves hirdetőknél 10%-kal, egész éves hirdetőknél 15%-kal olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Apróhirdetés szavan-
 kint 5 fillér. — Reklamációk, hirdetésekre vonatkozó meg-
 keresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz, Kolozsvár,
 Mészáros-utca 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz
 Mihály egyl. pénztárnokhoz Kolozsvár, Bocskay-tér inté-
 zendők. — Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti
 Közöny“) tüzetes megjelölésével van megengedve. —
 A kéziratokat nem adja vissza a szerkesztőség.

Tagdíjat folyó évben fizettek:

Patka Vencel . . . . . 4 K.	Lesing Gerő . . . . . 4 K.
Dr. Pázsint Mihály . . . . . 8 „	Tankó János . . . . . 4 „
Kiss Dániel . . . . . 8 „	Ludvig Béla . . . . . 4 „
Matkovics Károly . . . . . 4 „	Hökl Mátyás . . . . . 4 „
Eszényei Gyula . . . . . 4 „	Nándorfi Vilmos . . . . . 2 „
özv. Simon Gyuláné . . . . . 4 „	Erdőöri szakiskola } 4 „
Andrássy János . . . . . 4 „	Görgényszentimre } 4 „
Stief Otto . . . . . 4 „	Dézsí Dénes . . . . . 4 „
Kiss János . . . . . 4 „	Jakab Mihály . . . . . 4 „
Ferency Áron . . . . . 4 „	Kazsímér László . . . . . 4 „
Kádár Elemér . . . . . 12 „	Lőrincz Gyula . . . . . 4 „
Petean Manó . . . . . 4 „	Ifj. Páder Ferenc . . . . . 4 „
Fogarasi József . . . . . 4 „	Tanítóképző } 4 „
Hirsch Benedek . . . . . 4 „	Székelykeresztur } 4 „
Kovács Márton . . . . . 4 „	Takács Gyula . . . . . 4 „
Tankó István . . . . . 4 „	Apáti Miklós . . . . . 4 „
Jancsó János . . . . . 4 „	Nágele Ignác . . . . . 4 „
Méhész kör F.-Csernátón 4 „	Jánossy József . . . . . 4 „
Ambrus András . . . . . 4 „	Pozsonyi méhészeti } 4 „
Petőfi Demeter . . . . . 4 „	egyesület

Kolozsvárt 1915. febr. 24.

Zsögön R. Mihály
 méh. egyl. pénztárnok.

„MÉH”
„B I E N E”

A MAGYAR MÉHÉSZEK
ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZETE

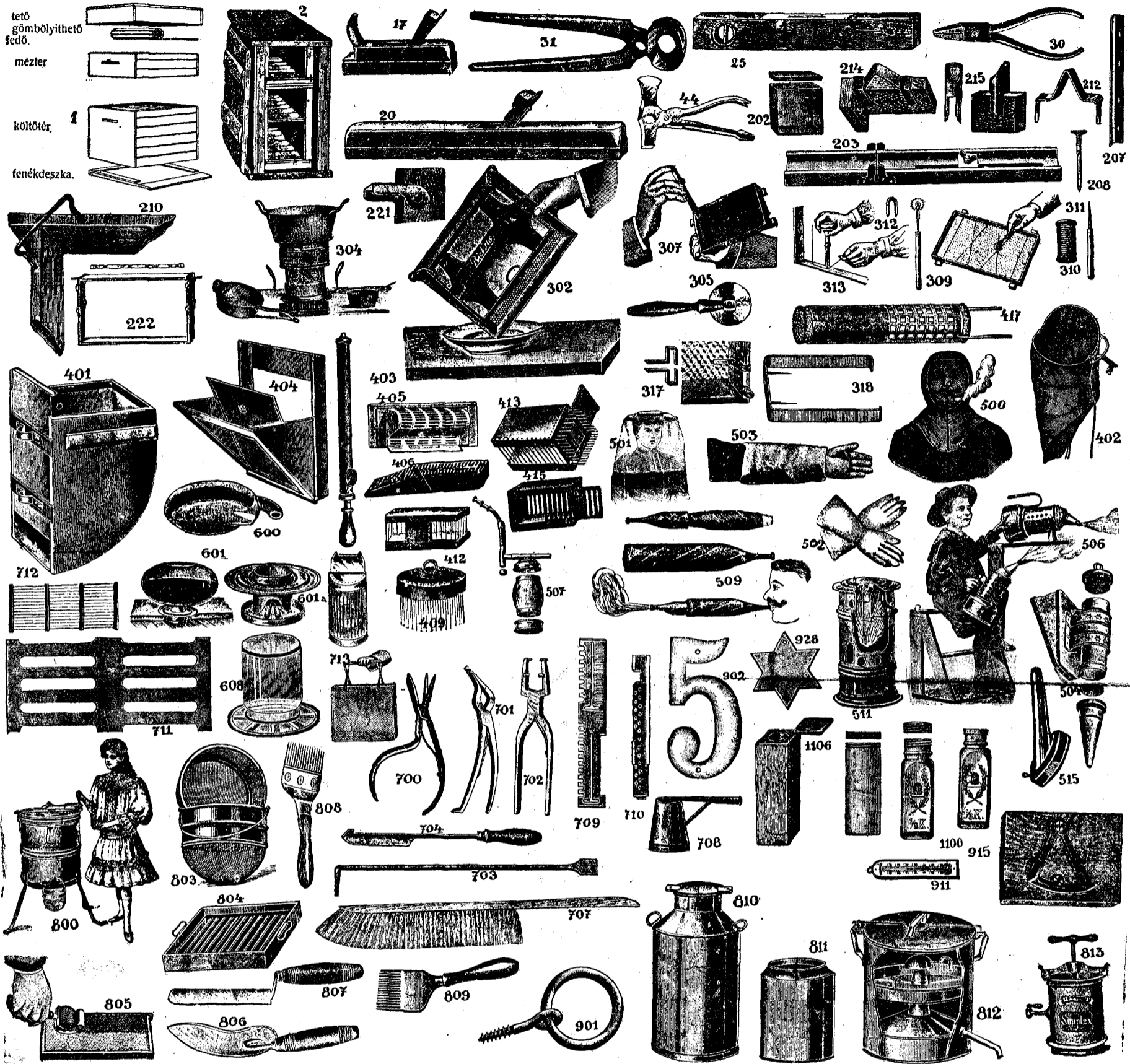
Verwertung Genossenschaft Ungarischer Imker. ☐ Telefon 165 - 33.

BUDAPEST, 56.
FRANGEPÁN-UTCA 4. SZ.

Védjegy

Schutzmarke

Hier abschneiden.

Pergetett, sonkolyos, lépés mézet viaszkot
elő méheket legmagasabb napi áron veszünk.
Schleuder-Korb-Wabenhonig, Bienenwachs
und lebende Bienen werden ständig zu
höchstem Tagespreise gekauft

Vevőink meglegedése a legjobb ajánlat.
Zufriedene Käufer sind die beste Empfehlung.

Itt levágandó

LEVELEZŐ-LAP.

5 filléres
bélyeg

T.

„MÉH”
a magyar méhészek
értékesítő szövetkezete

BUDAPEST 56.
Frangepán-utca 4.

Az erdélyrészi Méhész-Egyesület elnökségénél

a míg a készlet tart, az alábbi méhészeti áruk rendelhetők meg: Háromsoros országos méretű kaptár, ára tagoknak 12 K. Négy soros országos méretű, ára 14 K. Pergetett méz 5 kilos posta bódónban 10 K. „Erdély Méhészetének története“ c. könyv ára 1 K. 20 f. „A méz ápológiája“ ára 1 K. 20 f. Az egyesület útján műlöp is rendelhető, melynek elküldetéséről azonnal gondoskodva lesz. A megrendelések dr. Balázs Ferenc egyesületi főtítkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca 3. :-: szám alá küldendők. :-:

Méz pergetőim

több kiállításon ki lettek tüntetve, bámulatos olcsóságuk mellett a legjobbak, legerősebbek és a legtartósabbak, a miről kezességet vállalok. Mézszűrő, méztartó bádógokat, mindenemű méhészeti eszközöket raktáron tartok s a legjutányosabb áron készítek, ugyszintén legjobb fajta gyümölcszedőket is. Pontos :-: kiszolgálás! :-:

Sajler József bádógos,
Kolozsvár, Erzsébet-út.

Reményik L. és Fiai utódai

vas-nagykereskedés Kolozsvár.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület ajánlatára a méhészethez legszükségesebb eszközöket, az alatt felsorolt áron tartunk raktáron:

1 drb. keretfogó csiszolt	2.20
1 „ horonytisztító	—70
1 „ méhészkés	2.—
1 „ sejt fedelező kés	1.35
1 „ fenék tisztító	1.50
1 „ permetező	1.—
1 „ herefogó	—55
1 „ füstölőkészülék	2.75
1 „ méhész-sapka	1.90
1 pár méhész-keztü	3.40
1 m ² . Hannemann rács	6.50

Sürgöncim :

Reményikutódai.

Telefonszám 84.

Amateur fényképészek figyelmébe!

„Lostos“ másoló papír fényérzékenyítő. Ezen folyadékkal 500 drb. napfényenél másolható, kék színű képeket készíthetünk. Nem kell aranyfürdő. Egyszerű eljárás. Egy rendelés mindenkit meggyőz a képek nagyszerűségéről. Minden dobozhoz pontos használati utasítás van mellékelve. Kapható 2 K. előzetes beküldése ellenében bérmentve.

Balázs Ernő, Kolozsvár Mészáros-u. 3. sz.

Hogy fizet legjobban a méhészet?

Ugy, ha kaptár és eszközszerükségeinket, ugy-
szintén a többi méhészeti kellékeket a szigo-
ruan szolid, jóhírnevű és már 30 év óta fennálló

Kühne Ferenc utóda

első magyar kereskedelmi méhtelepénél Buda-
* pest, I., Attila-u. 99. szerezzük be. *

Gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó, az 1915. évre szóló
főárjegyzéke méhészeti útmutatóval együtt szívesen ingyen és bér-
* * * * * mentve küldetük. * * * * *

Örömsugár villan gondos méhész arcán,
Megtalálta végre! Évek hosszú során
Mít oly epedve várt. Kísérleti nyomán
Előállítja már — jó méhviaszból ám! —
Szállítja is folyton a „Ludwig“-müllépet
Ritzman Lajos méhész. Kérjen árjegyzéket,
Melyet franko küld szét s abból rendelje meg
Méhészetbe vágó s az összes jó cikket.

RITZMANN LAJOS

Ó k é r. (Bácska.) Fő-utca 399. szám.

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

FELELŐS SZERKESZTŐ *
DR. VÁNYOLÓS MIKLÓS

MEGJELENIK *
MINDEN HÓ ELEJÉN.

ÉRTESETÉS.

Egyesületünk tagjai közül többen reklamálták a „Méhészeti Közlöny“ múlt évi október és novemberi (10—11), valamint a f. évi január és február havi számokat is. Tisztelettel értesítjük tagjainkat, hogy a múlt évben bekövetkezett s még maig is tartó rendkívüli viszonyok miatt, továbbá takarékoság szempontjából, múlt évi szeptember—októberi valamint a november—decemberi számok szintén egy-egy füzetben összevonva jelentek meg, mely a Közlöny első oldalán a fejezetben jelezve is volt. A folyó évi füzetek is aszerint, amint annak kiadását az igazgató-választmány szükségesnek véli, több hónapról összevonva fog megjelenni.

„Mikor az ágyuk dörögnek, akkor a muzsák hallgatnak“ ebből a mondásból indulva ki, a tagok szíves elnézését és türelmét kérjük. Reméljük, hogy az ágyuk dörgése és puskák ropogása nemsokára megszűnik s akkor a muzsák is kezökbe veszik félre tett tollukat s minden-minden belejut a régi kerékvágásba.

EGYESÜLETI ÉLET.

Egyesületünk f. évi január hó 31-én tartotta meg igen népes közgyűlését br. Jósika Gábor elnöklete alatt. Az elnök tartalmas és mélyreható lelkes megnyitó beszéde után főtitkár terjedelmes beszámolóban mutatta be az egyesület múlt évi tevékenységét, melyet részben megbénított különösen a gazdasági viszonyokra súlyosan kiható világháború. Közgyűlés az évi jelentést egyhangulag vette tudomásul. Ezután a zárszámadást tárgyalta le a közgyűlés s örömmel vette tudomásul, hogy egyesületünk erejéhez mérten hadikölcsönt is jegyzett s hazafiasságban sem maradt más egyesületek mögött.

A pénzvizsgáló-bizottság jelentésével kapcsolatban közgyűlés pénztárnoknak a fölmentvényt megadta s a folyó év első felére beterjesztett költségelőirányzatot elfogadta.

Közgyűlés kimondja, hogy az alapszabályok 34. §-ának módosítására az alapszabályok értelmében f. évi február hó 7-ére rendkívüli közgyűlés hívandó össze. Id. Kicsid Géza indítványára közgyűlés a tisztviseleknek a mai nehéz viszonyok között kifejtett ügybuzgó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. Közgyűlés az elnök lelkes éljenzésével végződött.

A február hó 7-én ugyancsak báró Jósika Gábor elnöklete alatt tartott rendkívüli közgyűlésnek egyedüli tárgya az alapszabály 34-ik §-ának módosítása volt. Az állami költségvetési év megváltoztatása folytán egyesületünk indokoltnak és szükségesnek tartotta, hogy a mi költségvetésünk is többféle okból jövőben júliustól-júliusig készíttessék s ennek következtében a rendes év közgyűlés is a költségvetési év letelte után tartassék. Az idézett 34-ik § első pontjának módosítására választmány a következő javaslatot teszi:

„A közgyűlés minden számadási év — mely július hó 1-én kezdődik — első évnegyedében a választmány által esetenként kijelölendő napon és helyen tartaték meg.“

A módosításra vonatkozó javaslatot közgyűlés egyhangulag elfogadta s fölkérte az elnökséget, hogy a további lépéseket a miniszteri jóváhagyás végett tegye meg.

AZ IGAZGATÓ-VÁLASZTMÁNY ÉVI JELENTÉSE.

Irta: DR. BALÁZS FERENC főtitkár.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Szomorú, történelmi nevezetességű időben jöttünk össze egyesületünk 34-ik évi közgyűlését megtartani. Most egy éve az idők mostohaóságáról panaszkodtunk, s ki hitte, ki gondolta volna akkor, hogy legközelebbi közgyűlésünket ágyuk dörgése, fegyverek ropogása s kardok csattogása között fogjuk megtartani. Ki hitte volna, hogy a balkán tüzfészektől lángba borul egész Európa s a 20-ik század kultur nemzetei, egymást kiméletlenül az öldöklő fegyverek különféle nemével igyekeznek legyőzni.

Már egy fél éve, hogy a harc foly; mennyi ember élet, mily óriási nemzet és magánvagyon esett áldozatul, hány szülő, hitves és gyermek síratja hozzátartozóit, kik a harctéren hősi halált haltak! Sokat lehetne ezekről írni, sokat lehetne efőlött keseregni, mert hiszen a méhész társadalmat is, méhészetünket is éppen oly érzé-

kenyen érintette a háboru, mint minden más egyebet. Egyesületünknek is gyönyörű terveit tépte össze, vagy legalább is azok keresztülvitelét hosszú időkre megakadályozta.

Sok kiképzett gyakorlati méhésznök volt és van a harctéren, és sajnos sokan nyerték ott a hősi halálukat is. Egyesületünk mint a méhesének kezelője Ványolos Sándor méhész is még múlt év aug. 26-án mint népfőlkelő vonult be és sajnos, azóta semmit sem tudunk róla. Egyesületünk a megszokott tevékenységgel, fáradságot nem ismerő erős akarattal kezdett az év elején is munkához. Az időjárás tekintve, boldog és a méhészekre kedvező esztendő remélünk. Nem is mondhatjuk mézélés tekintetében az elmúlt évet rosznak. Itt Erdélyben is különösen egyes helyeken a legjobb rajzás és mézélés volt, az alföldön pedig az akác és tisztes fűvirág ugyancsak megjutalmazta a méhészt.

A földművelésügyi kormány engedélye és anyagi támogatása mellett házsongárdi méhtelepünkön 3 időszakos méhészeti tanfolyamot tartottunk. Az első tanfolyam május 6—23-ig, a második június 3—20-ig a földmives kiségek részére, a harmadik tanfolyam július 6—23-ig a vasuti alkalmazottak részére tartott. A negyedik tanfolyamra is aug. 10—27-ig a vasuti alkalmazottak behívása megtörtént, de ezt a bekövetkezett mozgositás és háboru miatt megtartani nem lehetett.

Hogy e tanfolyamok iránt mekkora az érdeklődés, mutatja az a körülmény, hogy csak a vasutasok közül mintegy 350-en jelentkeztek fölvételükért.

A tanfolyamokon az előadásokat Donáth Aladár méhészeti szaktanító tartotta, az ellenőrzést, illetve felügyeletet az egyesület elnöksége gyakorolta. Minden tanfolyamon 20 - 20 hallgató vett részt, kik a tanfolyam befejezése után vizsgát tettek és bizonyítványt kaptak. Egyesületünk telepét a tanfolyam hallgatókon kívül számos idegen és helyi lakos és érdeklődő látogatta, kiknek méhésznök a szükséges fölvilágositást és utbaigazitást minden esetben készséggel megadta.

A kaptár készitést ez évben is folytattuk. 100 drb. kaptár készült, melyből azonban a beállott háboru miatt csak 50 darab adatott el s így 1915 évre csak a megmaradt 50 darab készlet lesz, mivel a méhésznök katonai szolgálatra történt bevonulása folytán a télen kaptárt nem készitettünk.

Múlt évi közgyűlésünk határozata értelmében — habár kicsinyben — de bevezettük a méz értékesitést is. Ennek keresztül-

vitelével s bevezetésével igazgató-választmányunk a főtítkárt bizta meg. Örömmel jelentjük, hogy e téren kifejtett akciónk is igen szép eredményt mutat.

Az értékesítés február havában kezdődött. Az év végéig havonta átlag 1—1 métermázsa méz adatott el; a befektetett tőkeu tán, a kezelési költségeket leszámítva, az egyesületnek 23% tiszta haszna van.

Az elárusítás, illetve értékesítés 2 helyen foly: a kolozsmegyei fejcsarnokban a Bocskay-téren és a Mészáros-u. 3. sz. alatt. Ezekon kívül viszont elárusításra több kereskedő vitet az egyesülettől. A kezdet nehézségeit leküzdve, a vevőközönség bizalommal keresi fel s veszi a tiszta hamisítatlan átlátszó mézet.

Az értékesítést jövőben is folytatjuk, mert ezzel elsősorban elérjük azt a célt, hogy a közönséget hamisítatlan tiszta mézzel látjuk el, másodsorban az egyesület tagjai is méz fölöslegeiket beküldve azért azonnal készpénzt kapnak.

Egyesületünk részt vett jul. 26—28.-án Pozsonyban a német magyar és osztrák méhészek 59.-ik vándorgyűlésén s az ezzel kapcsolatos kiállításon.

A kiállítás előkészítésével és rendezésével igazgatói választmányunk dr. Balázs főtítkárt bizta meg, a vándorgyűlésre és kiállításra pedig az egyesület képviselőjében dr. Zsögön Béla igazgató alelnököt, dr. Balázs Ferenc főtítkárt, dr. Ványolós Miklós szerkesztőt, Zsögön Rácz Mihály pénztárnokot, Kremnitzky Aladárné, Kádár Elemér, Szilágyi Márton és Süef Ottó választmányi tagokat küldötte ki.

Az egyesület zászlaja alatt, az egyesület csoportjában 32 egyesületi tag vett részt. Ugy az egyesek, mint egyesületek kiállítása gyönyörű és tanulságos volt. Sajnos a mozgósítás ezt is megzavarta. A kiállítás 26.-án megnyílt s 27.-én már be kellett zárni.

Egyesületünk kiállítása ugy terjedelemben, mint minőségben, mennyiségben és izléses elrendezésben az egyesületek között az elsőhelyen állott. Ez alkalommal egyesületünk egy tisztelet díjjal, egy állami és egy a salzburgi cs. kir. gazdasági egylet ezüst érmével lett kitüntetve.

A vándorgyűlés tanácskozásán egyesületünket főtítkárunk képviselte, ki egyuttal „a méhészetünkre előnyösen és károsan ható okokról“ szabad előadást is tartott.

A m. kir. kormány az eddigi költségvetési évet megváltoztatva ugy intézkedett, hogy a költségvetési év júliussal kezdődjék és júniussal végződjék.

Mint hogy egyesületünknek is sok tekintetben alkalmazkodnia kell az állami rendszerhez s félig-meddig be kell illeszkedni az állami gépezetbe, igazgató-választmányunk az idei költségvetést is csak 1915. év június végéig állította össze.

Intézkedés tétetett, hogy a közgyűlés megtartásának ideje is alapszabályszerűleg megváltoztassék s ezután a rendes évi közgyűlés is a költségvetési év első évnegyedében tartassék.

Az alapszabály idevonatkozó pontjának a megváltoztatása a jelen közgyűlés tárgysorozatában fel van véve.

Egyesületünk taglétszáma 854, szaporodás f. egyesület évben 154. E helyen nem hagyhatjuk említés nélkül egyik tagtársunknak Kádár Elemér választmányi tagnak a vasuti alkalmazottak között kifejtett élénk agitációját, mely igen szép eredménnyel járt.

Ugy e tagtársunk, mint mindazok, kik ugy e téren, mint más tekintetben egyesületünket vagy Méhészeti Közlönyünket szellemi munkáikkal segítették, fogadják-e helyen is a közgyűlés hálás köszönetét.

Az egyesület összes bevétele volt	14124,08
„ „ „ kiadása „	13178,63
Maradvány	945,45

Egyesületünk is hazafias kötelességét szeretett hazánk iránt erejéhez képest leróni óhajtván, igazgató-választmányunk 10 darab összesen 1000 K értékű hadikölcsönt jegyzett.

A földmivvelésügyi miniszter ur Önagyméltósága egyesületünket az elmúlt évben is 3000 K évi államsegélyben kegyes volt részesíteni. Hálával és köszönettel tartozunk ugy Önagyméltóságának, mint a vezetése alatt álló minisztérium méhészeti ügyeit vezető, kiváló vezérlérfiaknak.

Mondjunk köszönetet az Erdélyi Gazdasági Egyletnek is, hogy tanácsstermét tanácskozásunk céljaira szíves volt átengedni.

És végül kérjük a jó Istent, hogy fegyvereink mindenhol vezesse győzelemre, küldje el békeangyalát az olajággal, hogy a nemzetek egymást megismerve, egymásnak békejobbot nyujtva, hosszú időkre e földi jólét, békesség és boldogság alapját vessék meg. Adja Isten, hogy legközelebbi közgyűlésünket ne az ágyuk és puskák ropogása mellett, hanem csendben, békességben és boldogságban tarthassuk meg.

TAVASZI ÉS TOVÁBBI TEENDŐK A MÉHESBEN.

(Kezdők részére).

A háboru miatt igen sok méhész hagyta el csendes otthonát. Az árván maradt méhcsaládok más kezelőre szorulnak, olyanokra talán, kik eddig féltek, futottak a méhektől. Szükség törvényt bont. A háboru különleges viszonyokat szül, erőssé, bátorrá teszi a gyengeszívűeket is. A háboru előtti gyáva katona a háboruban hős lesz. Ilyennek kell lenni az itthonmaradott méhészeknek is a méhekkal szemben.

Gyakorlott méhészeknek most nincs nagy szükségök oktatásra. Szükségök van a kezdőknek vagy azoknak, kik eddig egyáltalán nem kezelték méheket. Éppen ezért a tavaszi és további teendőkből csak a legszükségesebbet irom le,

A tél nagyon enyhe volt, a hideg miatt tehát a méhcsaládok sok mézet nem fogyasztottak. Annál többet fogyasztanak a korán beállott enyhe tavaszi időjárás következtében. A méhcsaládok február havában a legtöbb helyen tisztuló kiröpüléseket megtartották s napos időben vígan röpködnek.

Első teendőnk a kaptár alsó deszkájára lehullott holt méheket és viasztörmeléket egy kaparóval kitakarítani, hogy a méhek könnyebben közlekedhessenek s a viasz moly ne üthesse fel tanyáját a viasz törmelékben. Március hóban, ha a melegebb napok bekövetkeznek, át lehet vizsgálni a méhcsaládokat. Ez alkalommal arról kell meggyőződni, hogy a családnak van-e anyja és elegendő méze. Ha a méhész fiasítást lát, az anya rendben van. Ha méze nincs, etetni kell hígított mézzel, vagy ennek hiányában cukor sziruppal mindaddig, míg a természet kibontakozik s virágaiból táplálni tudja a méheket.

A család anyátlanságát külső jelekből is megállapíthatjuk. Az anyátlan család méhei a kaptár röplyuka előtt kedvetlenül mozognak, sírnak és keresnek valamit. A mely családnál ezt észleljük, okvetlen győződjünk meg belsőleg is. Az ilyen családot egyesítsük egy másikkal vagy pedig, ha tartalék anya van, azt adjuk be a zárkába, 24 óra után a zárkából az anyát kibocsáthatjuk. Ha a teljesen kezdő méhész nem meri a kaptárt átvizsgálni, az sem nagy baj.

Az elmondott teendők után most már kísérjük figyelemmel a család fejlődését. Ha a család annyira fejlődik, hogy a méhek

az utolsó keretet is elfoglalják, vegyük ki az ablakot s rakjunk be hátul annyi üres keretet a mennyi befér. A családot ezután mindaddig míg a berakott kereteket is el nem foglalják s az utolsó keret is tele nem lesz mézzel vagy fiasítással, ne bántuk.

Ez — ha a család elég erős volt s az anyja is rendben van — május közepéig vagy végéig bekövetkezik.

További teendők a méz tér megnyitása. A költőtér fölött lévő fedődeszkák közül a közepe táján egyet feszítünk fel. Ha a Hannemán (anya) rács ősszel ott maradt ne bántuk, ha nincs ott a felfeszített fedő deszka helyébe egyet tegyünk be. Ha netalán nem állana rendelkezésünkre ilyen rács, a kivett fedő deszka helyét hagyjuk üresen. Most előveszünk 8—10 darab üres keretet s azt szép sorrendben berakjuk a kaptár legfelső rekeszébe, méz-ürebe s a kis ablakot feltéve tovább nem háborgatjuk. 1—2 hét múlva megnézzük s ha azt látjuk, hogy a mézúr utolsó keretén is csillag a méz s azt a méhek kezdik befedni, akkor a többi keret mind tele van. Ez esetben a mézúrból a tele hordott kereteket kiszedjük, a méheket róla leseperjük s pótlásul újból üres kereteket rakunk be. A gyakorlott méhészt a kivett keretektől a mézet kipergeti s a kipergetett üres kereteket adja vissza. Kezdő méhészt vagy a kinek nincs pergetője a lépes mézet elteszi s úgy használja fel vagy értékesíti. Időközben ha a család kifejlődik május vége felé vagy itt Erdélyben június elején megkezdődik a rajzás is.

Itt a méhészt teendője a raj befogása és elhelyezése. A kijött és letelepedett rajt egy nád vagy szalma kasba bele rázzuk vagy bele seperjük. Ha kaptár nem áll rendelkezésre, akkor a kasba befogott rajt estefelé bevisszük a méhesbe s ott elhelyezzük. Ha kaptárunk van azt előre elkészítjük és pedig úgy, hogy a kaptár költő terébe (a két alsó sorba) vagy kiépített, vagy egész műléppel esetleg lépkezdéssel ellátott 12—14 keretet teszünk be. A kasba befogott rajt egy zökkentéssel a kaptárba beütjük, az ablakot feltesszük s tovább nem háborgatjuk. Később ha látjuk, hogy a betett kereteket a méhek teljesen elfoglalták vagy kiépítették s már nem férnek, ujólag beteszünk 4—6 üres keretet. Ha ezt is gyorsan kiépítenék s megtöltenék, a családot a fent leírt módon fellehet engedni a méztérbe.

Én itt csak a legegyszerűbb és legkönnyebb eljárási módokat irtam le. Ezeket az eljárási módokat a méhcsaládok munkájának kihasználása céljából nők és serdülő ifjak is könnyen megtehetik.

A kasban lévő méhcsaládok kezelése nem kíván különleges munkát, ott csak a rajokat kell befogni és elhelyezni. A hol átmeneti kasok vannak, ott a kasok tetejére az átjáró lyuk szabaddá tétele után — a ládákat üres keretekkel megtöltve május elején fel kell tenni. Ha a 8—10 keretet a méhek mézzel megtöltik, a ládát le kell venni, a feljáró lyukat lezárni s a családot nyugalomban hagyni.

Az itthon maradt gyakorlott méhészeket pedig kérem, hogy a kezdőknek, járatlanoknak menjenek segítségére, lássák el jó tanácssal, utbaigazitással.

B—zs.

A GAZDÁTLANUL MARADT MÉHESEK KEZELÉSE. ☉

Irta: DR. BALÁZS FERENC főtitkár.

Ha valaha szüksége volt az embereknek egymás segítségére, szeretetére és támogatására, úgy most a hazájáért, féltett szabadságáért küzdő magyar nemzetnek az igazságtalanul reá erőszakolt s már hét hónap óta óriási gigászi erővel folytatott háborúban valóban nagy szüksége van. Küzdésünk nem fog meddő maradni, mert az igazság s fegyvereink eddigi dicső s óriási sikerei nemsokára meghozzák a dicső győzelmet, ellenségeink végleges leverését.

Addig is reánk, itthonmaradottakra is még igen sok és fontos kötelesség vár.

A háború kitérése óta hány meg hány méhésztársunk vonult hadba, hány meg hány virágzó méhészet maradt gazda nélkül, annak csak az Isten a megmondhatója!

Ámde az itthon maradottaknak nem szabad engedni, hogy ezek a méhészetek tönkre menjenek. Sokan vannak fegyverben, de elegenden vagyunk itthon is. Elegenden vagyunk arra, hogy a meglévő s gazdátlanul maradt méheseket kezeljük, a szükséges utbaigazításokat az eltávozott hozzátartozóinak megadjuk s mindenben segítségükre legyünk.

Nincs az a község, honnan 1—2 méhes tulajdonosa el ne távozott volna; de nincs az a község, hol ne volna otthon 1—2 méhész. Ezekhez a méhészekhez fordulunk ezek segítségét, támogatását s jóakarataikat kérjük a gazdátlanul maradt méhesek kezelésére. Jutalmat ne várjon ezért senki, mert elég jutalom az, hogy az eltávozottak minket, — többféle okból itthon maradottakat — legdrágább kincsükkel, életükkel védnek.

Most ne rejtse véka alá senki a tudományát, ne vonja meg egy méhészt se a segítségre szoruló, eltávozott méhesgazdák itthon maradt hozzátartozóiktól támogatását, utbaigazítását s segítségét.

Hozzátok fordulunk továbbá méhészek nejei és serdülő gyermekei. Ne ijedjete meg a szorgalmas kis méhek mérges fulánkjától, kezeljétek bátran, az árván maradt méhest illetve méhcsaládot, ne ijedjete meg, mikép nem ijed meg a bátor katona sem az ellenség halálosztó fegyverétől. Ha van ott kitől tanácsot kérjete, bátran tegyétek, ha nincs, olvassátok el más fejezet alatt e számban vagy a megelőző évi számokban leírt teendőket, szükség esetén bővebb felvilágosításért bizalommal forduljatok az egyesülethez.

Most tehetnek a kerületi méhészeti szaktanitók is, kik nem teljesítenek katonai szolgálatot — kerületeikben rendkívüli fontos szolgálatot. Most van nagy szükség szaktudásukra, kerületükbeli árván maradt méhesek megtekintésére s azok kezeltetésének gondoskodására.

A földművelésügyi miniszterium is minden bizonnyal gondoskodni fog, hogy a szaktanitók a visszaesés meggátlása céljából ily irányban minél nagyobb tevékenységet fejtsenek ki kerületeikben. Az Erdélyrészi Méhésztudósok Egyesülete is — ha a viszonyok és körülmények megengedik — szándékszik április és május havában rövid 6—8 napig tartó tanfolyamokat tartani, melyre nőket és 14 éven felüli fiúkat is felvesz, oly célból, hogy otthon lévő méhesüket kezelhessék. Így karöltve, szeretettel, jóakarattal megmenthetjük a gazda nélkül maradt méheseket az elpusztulástól. Akiknek ideje, szándéka és akarata van a tervezett s rövid ideig tartó tanfolyamokra bejönni, tájékozódás céljából kérjük az Erdélyrészi Méhésztudósok Egyesület elnökségét egy levelező lapon értesíteni

A RABLÓ MÉHEKRŐL.

Irta: STIEF OTTÓ.

☞

Méhésztársaimtól már sok mindent hallottam ugyyszintén könyvekből is sokat olvastam a rabló méhek elleni védekezésekről, de tapasztalatom szerint az olyanok, amelyek például petroleummal, foghagymával stb. szagos dolgokkal a röpdeszkanak bekenésével történnek többé-kevésbé eredménytelenek, sőt azt mondhatni, hogy még nagyobb zűrzavart és ingerültséget okoznak, úgy hogy a méhek egymást felismerés nélkül öldösik s így nagyon sok nép elhull. Az esetleges füstölés és vízzel való permetezésnek sincs

meg a kellő eredménye, dacára annak, hogy rövid ideig van valami hatásuk a rablás csökkentésére. Saját tapasztalatom arra vezet, hogy az előforduló rablásnál a méhész legelső és legfontosabb tennivalója az összes méh családok röplyukainak megszükitése és azután megfigyelése és megállapítása annak, hogy a rablást tulajdonképpen idegen méhek üzik, avagy saját méhtelepünk lakói, minek kiderítése után megkezdhetjük az ellene való védekezéseket.

Saját méhtelepemen a múlt év augusztus 21-ikén tapasztaltam a rablást, amit sajnos sok más elfoglaltságom miatt csak későn vettem észre, amikor már több családnál elharapódzott. A legelső dolgom az volt, hogy az összes kaptárok röplyukát a lehetőségig megszükittem és azok elébe az éppen készenlétben lévő etetővályuimra szolgáló fedőüvegiapokat rézsut elhelyeztem, amely intézkedéssel meggátoltam a rablóknak rohamos behatolását a nagymérvű dulakodást és egymás öldöklését. A rablók által a legerősebben megtámadott családnak röplyukát egy sűrű fonatu drótszövettel teljesen elzártam. Ezen kaptár ajtóját megnyitottam, amelyen át a kaptárban rekedt idegen rablók tömegesen igyekeztek szabadulni. Mikor már nagyon kevés lehetett a rablókból a kaptárban, akkor az ajtóját bezártam és a röplyukat elzáródrót szöveten vizet fecskendeztem be, hogy a szabadságától megfosztott méhek abban hiányt neszenvedjenek. Ezen intézkedések megtétele után nyugodtan bevártam az estét, vagyis azt az időt, amikor a munkás méhek legnagyobb része hazatért és lecsendesedett.

Most következett annak a megállapítása, hogy a rablók idegenből jönnek-e vagy saját méhesemből valók. Ezt következőképpen tudtam meg: A rablók által a legerősebben megtámadott családnak — melyet a fentebb elmondott módon szabadságától teljesen megfosztottam, — kijárójára alkalmazott elzárót eltávolítottam, minekutána a még benne rekedt idegen méhek tömegesen kirepültek és rövid tájafás után valamennyien nyugati irányban távoztak méhtelepemről s így meggyőződtem arról, hogy ezek idegenből jöttek s valószínűleg a töllem $\frac{1}{2}$ kilométerre lévő vasuti ör méhességéből valók voltak.

Most tisztában voltam azzal, hogy idegen rablókkal van dolgom. Azokat kell tehát elűznöm. Ennek elérésére a megtámadott családot még az nap helyéről eltávolítottam a kertemnek egy a méhesemtől jó távol eső részébe. A méhesben az eltávolított család helyébe egy üres kaptárt tettem.

A rablók a következő napokon újjabban nagy számban jelentkeztek, de miután az üres kaptárban nem találtak semmit a többi családokhoz igyekeztek behatolni, ami azonban nem sikerült, mert a röplyukak elé állított üveglapok feltartóztatták őket, s saját méheim is, melyeknek a röplyuk megváltoztatott külső alakja szintén szokatlan volt huzamosabb ideig tétováztak a bejáró előtt, s így állandóan nagy számu fedezet volt minden kaptár előtt s így a rablók behatolását könnyű szerrel megakadályozhatták. Így rövidesen elértem azt, hogy az idegenből jött méhek a rablási szándékkal teljesen felhagytak.

Az eltávolított családot újból visszahelyeztem az előbbeni helyére, s annak belső állapotát tüzetesebben megvizsgálva kiderült, hogy ezen család anyátlan volt, s hogy az anyát nem a rablás következtében veszítette el, hanem már az előtt jóval elpusztulhatott, mit bizonyított az, hogy e családnál sem fődött, sem fődetlen fiasítást nem találtam.

Mindezek után amiket a rablásról fentebb elmondottam, csak arra az egy már olyan régen ismeretes dolognak igazságára jutunk, amely tulajdonképpen a legbiztosabb védekezés a rablás ellen t. i. az, hogy gyenge és anyátlan családokat méhesünkben semmi körülmények között se tőrjünk meg, mert azok hasznot úgy sem hajtanak, sőt ellenkezőleg kárt okoznak.

MÉHECSKÉINK TESTÉRŐL, ANNAK BERENDEZÉSÉRŐL.

Irtta: TAKÁCS GYULA.

A méhecskéinkkel való közvetlen foglalkozás időszaka újból megkezdődik, a változatosság okaért is, nem lesz talán érdektelen, ha a gyakorlati kezelési módoknak az egész éven át való tanulmányozása után magukkal kis méheinkkel, azok testi berendezésével is foglalkozunk egy keveset. Ezzel jó szolgálatot vélek tenni lapunk kedves különösen kezdő méhészt olvasóinak, ha elvezetem arra a térre, amelyen kis méhecskéinket, húséges kis munkásainkat, közelebbről is megismerhetjük.

E tárgynak megválasztásában számítottam kedves méhésztársaim szives érdeklődésére. Hiszen kell, hogy azt a kis állatot, amelynek munkásságára egy külön gazdasági ág létezése, boldogulása támaszkodik, akit munkássága eredményességében kormányozni akarunk, alaposan ismerjük is. Különben nem tudnánk

reá céljainknak megfelelő befolyást gyakorolni. Kezelési módszereink csak a sötétben való tapogatódzások lennének.

Lássuk tehát a méhet természetrajzilag és bonctanilag.

A kutató és rendszerező tudomány a föld kerekiségén élő összes állatokat testi, szervezeti, valamint életkörülményeik hasonlatossága alapján osztályozza.

A kis méhet a gerinctelen állatok izelt lábuí osztályához sorozza be. Megjelölvén ezzel azt, hogy testüknek nem csontrendszer adja meg a szilárdságot és hogy lábaik több részből, az úgynevezett izekből állanak. Ezen izek között mélyebb bevágódások láthatók. Az izeltlábuakhoz tartoznak a rovarok, a pókfélék, a százlábuak és a rákok.

Méhünk a rovarok közé tartozik, azon berovások után, amelyek testének három főrészt egymástól már az első pillanatra is lényegesen feltünőleg elválasztják. A rovarok csoportjában a teljesen átalakulók közé van besorozva. Teljes kifejlődéséig ugyanis háromszor megváltoztatja külső alakját.

A petéből mint álca, vagy pondró kel ki az állat. Ekkor a méhhez külsőleg még semmiben sem hasonlít. De csakhamar a méhhez már valamennyire hasonló, de általában még tagok nélküli alakot vesz fel. Ez a báb, amelynek bábnyugvásában az állat szervezete lényegesen átalakul, teljesen kifejlődik. Felveszi harmadik, végleges alakját, azt, amelyben mint méhet mindnyájan ismerjük. A teljesen átalakuló rovarok azonban nagyon sokan vannak. Az osztályozást a közelebbi hasonlóság alapján tovább folytatja a tudomány. A névvel az osztályozás alapját is megjelölve kis munkásunkat, a hártásszárnyuak közé, ezek között is a fulánkkal bírók és még ezeket is tovább osztályozva, a virágkedvelők közé sorozza be. Ezek között is külön családot képeznek a méhfélék, amelyek között a mi munkás kis méhünket is, immár a legszabatosabb osztályozás és megkülönböztetés után, feltalálhatjuk.

Amint mondtunk, a méh testének vázát nem csontrendszer képezi. Csontja a méhnek nincs. Egy chitinnak nevezett kemény burok veszi körül az állat testét. Erre tapadnak, természetesen belülről az izmok. A chitin védi a belsőszerveket; az ad szilárdságot a testnek. Ez a burok azonban nem egyetlen egy szilárdan összefüggő darabból, hanem gyűrűket képez. E gyűrűk között a burok vékony hártává van finomodva, úgy, hogy bár folytatólagos a burok, mégis mozgékony ízületeket képeznek a gyűrűk egymással.

A chitin burokból nőnek ki a szőrök, amelyek a méh testét védik, az érintkezést a külvilággal lágyabbá, rugalmasabbá teszik, a méhet munkásságában elősegítik. Ezeknek keményebb fajtájával a méh érez is.

Külsőleg nézve a méh teste három főrészből áll: a fejből, az utána következő torból és a hátulso részből, a potroh-ból. E részek pusztá ránézéssel is megkülönböztethetők egymástól.

I. A fej. A fejen kívülről megismerhetjük a szájrészeket, a csápokat, a három egyszerű vagy pontszemet és a két összetett szemet. Belülről magában foglalja a száját, a garatot, ennek folytatásaként a nyelőcsövet, a különféle nedveket kiválasztó nyákmirigyeket, a garat felett pihenő agyvelőt, amelyből a látás, szaglás, hallás szerveihez közvetlenül mennek az idegek, a garat alatt egy kisebb idegducot, a szájrészekhez, az izlés edényeihez szolgáló idegeket és az agyvelőhöz futó testesebb légcsövet, amely előzőleg már a szív főütőerével olvadt egybe. (Folyt. köv.)

VEGYESEK.

Halálozás. (Egy hős tanító.) Beszterczey Lajos málnapataki tanító egyesületünk tagja, volt méhészeti tanfolyam hallgató múlt év december hó 8-án Latorczafő község határában ellenséges gránattól találva hősi halált halt. Holttestét Latorczafő község templom sírkertjében külön sirba tették. Az elesett hős tanító temetésén Mezey Mihály kolozsvári tanító mondott szép beszédet, míg a harangszót az ágyuk dörgése pótolta.

Hadbavonult s ott elesett vagy megsebesült egyesületi tagok neveinek megőrkítése. A háború áldozatot kíván. Hány méhész lelte már hősi halálát a harctéren, hányan szenvednek ellenséges puska golyótól vagy gránattól találva a különböző korházakban — arról fogalmunk sincs.

Elhatároztuk tehát, hogy azon egyesületi tagok neveit, kik a harctérré mentek, ott meghaltak vagy megsebesültek a Méhészeti Közlönyben, ha ez tudomásunkra juthat, megőrkítjük.

Felkérjük tehát a Méhészeti Közlöny olvasó közönségét, méhészek barátait, ne sajnálja senkise egy levelezőlapon Méhészeti Közlöny kiadóhivatalát tudatni arról, hogy hozzátartozói, méhész ismerősei illetve az egyesület tagjai közül ki, hol, mikor esett el illetve sebesült meg a harctéren, hová való volt s hányadik ezredben szolgált.

Ezt a kedves kötelességet a hadbavonultak nejei vagy gyermekei is könnyen megtehetik s nekünk igen jól esnék s nagy örömnkre lenne, ha az utókor méhészei számára a hősök neveit megörökíthetnék.

Adományok a Vörös-Kereszt illetve sebesült katonáink részére. Multkori felhívásunkra a Vörös-Kereszt illetve sebesült katonáink részére újabban a következő adományok érkeztek be: Bölöni Antal Felsőcsernáton 2 K., Zakariás J. György Gyimesbükk 4 kiló méz, Kovács János 3. sz. pályaőr 10 K., Jancsó János 105. sz. pályaőr 4 K. adakozók fogadják ez uton is egyesületünk és a mézet és annak jótékony hatását élvező sebesült katonák halás köszönetét.

További adományokat is szívesen vesszük, a jó példa ne tévessze el hatását, kövessék minél többen a nemes példát.

Tagdíjak befizetése. Jelen számunkhoz egy-egy postautalvány van csatolva. Minthogy a jelenlegi különben háborus viszonyok miatt teljesen tagjaink támogatására vagyunk és leszünk utalva, felkérjük ennelfogva azon tagjainkat, kik a megelőző vagy folyó évi tagdíjaikat még nem fizették be, szíveskedjenek azt az utalvány felhasználásával mielőbb postára adni.

Hogyan építtethetünk a méhekkel sok anyaházat. Ez a kérdés igen fontos azelőtt a méhésztől, ki új anyákat akar nevelni. Régi tapasztalat, hogy az erős családok nevelnek legjobb, legkifejlettebb anyákat. Amde nem mindig vagyunk abban a helyzetben, hogy a legerősebb családdal építtessünk illetve neveltessünk a gyengébb s öregebb anyával bíró családok részére is új anyát. Ilyen esetekben igen sok anyaházat építtethetünk s jó anyákat neveltethetünk, ha az öreg anya eltávolítása és friss petével ellátott lécek beadása után a családot hígított mézzel etetjük. Még szebbek lesznek az anyabölcsők, ha a friss petével ellátott keret alsó léce felett a lépből 2—2½ cm. darabot kimetszünk, hogy az anyaházakat tetszés szerint nyújthassák és szélesíthessék. Ha az anyaházak építésében a méhek a helyszűke miatt nincsenek korlátozva, nagyobb tehát tökéletesen fejlett anyákat kapunk, melyek nemcsak tartósabbak, de a tapasztalat szerint petéző képességük is nagyobb.

Mézelő virágmagvak. Kedves Méhésztársak! A mult évben megint nagyobb mennyiségű jól beérett magot gyűjtöttem össze az igen kitünő mézelő „Dracocephalum Moldavicum”-ból azon szándékból, hogy azt a méhésztársaim között teljesen ingyen szétosztom. Kérem tehát azokat, kik a mult évben már nem juthat-

sziveskedjenek és egyben postadíj és minta-boríték fejében 16 fillért posta bélyegben mellékeljenek. Azon jó reményben, hogy méhésztársaim e hasznos mézelő növénymagjának megszerzése érdekében számosan fognak leveleikkel fölkeresni vagyok méhésztársi üdvözléssel

Stief Ottó, virágkereskedő Kolozsvárt.

Midőn Stief Ottó méhésztársunknak a mézelő magvak terjesztése s ingyenes adományozásaért s fáradságtalan munkálkodásáért ez uton is köszönetet mondunk s arra méhésztársaink figyelmét szintén felhívjuk, egyben értesítjük méhésztársainkat, hogy az egyesület is nagyobb mennyiségű *Pachelia*, *issop* és *zsálya* igen kitűnő mézelő virágot hozó maggal rendelkezik.

Ezeket a magvakat az egyesület árumintaküldeményeként 16 fillér posta bélyeg beküldése mellett szintén *ingyen* küldi. Megrendelések az Erdélyrészi Méhész Egyesület főtákarához Dr. Balázs Ferenchez küldendők Kolozsvárra.

A méhek és a háború. Szegény méhecskék! ti is szenvedtek, legtöbbször életetekkel áldoztok a háborúban.

Ahol a világháború borzalmai dúlnak, bizonyára nem maradnak megkímélve a kaptárok sem, főleg biztos halál vár a méhekre most télen, mikor azoknak bolygatása a pusztulást jelenti.

Galíciából és Szerbiából hazatért katonák és ezek közt méhészek beszélnek, hogy a seregek nagy mohósággal üritették ki a kasokat, melyekért ugyan — csekély árat — megfizettek, de a magnak hagyott állományt felélték. Galíciában és Szerbiában, ott ahol a hadak útja vonult el, 1915. évben nem lesz rajzás, mert nincs anyacsalád többé!

Szerbiából hazatérték szerint ott csaknem minden ház tövében, a kertek oldalán, több-kevesebb méhcsalád éspedig fonott kasokban állott, — a megszerzett kast nyílásával felfelé fordítván, a méhek a hidegtől elhaltak és mézőket kiszedték. A méz minősége hasonló a bánátihoz.

Ugyanez volt a helyzet Délmagyarországban, mikor a minapiban oda a szerbek behatoltak, ott is elpusztultak a méhesek, lesz alkalma a magas földmívelési miniszteriumnak — ha a háború zaja elül — erre a kérdésre is segítő figyelmét fordítani.

Északmagyarországon, ahol a hegyrajzi és éghajlási viszonyok között a méhészet fejletlenebb, az ebbeli pusztulás természetesen kisebb, de bizonyára ott is áldozatul estek az erdőörök és egyéb

hegylakóknak szorványos méhtelepei, honnan őszkor — főleg Budapesten — ama zöldsés fehér, erős íllatú mézet kaphattuk.

Dr. Fényes Kálmán.

Új méhészeti szakkönyv. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület a m. kir. földművelésügyi miniszter megbízásából *Ambrózy Béla* báró, elhunyt jeles méhésznünknek már két kiadást ért, „*A méh*“ című szakmunkáját teljesen átdolgozva és kibővitve *harmadik* kiadásban most bocsátotta közre. Méhészeti szakirodalmunk termékei között *Ambrózy* báró könyve eddig is kiemelkedett, még inkább mondható azonban ez a most megjelent *harmadik* kiadásról, amely $51\frac{1}{2}$ íven tárgyalja a méhészetet és az ezzel összefüggő kérdéseket úgy gyakorlati, mint elméleti szempontból. A sok gondot és nagy munkát igénylő átdolgozást *Szilassy Zoltán* orsz. képviselő, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület ügyvezető alelnökének elnöklété alatt *Erdős Lajos*, *Krenedits Ferenc* és *Valló János* tagokból álló szerkesztő-bizottság végezte, amely tulajdonképpen nemcsak a szerkesztést, hanem különösen az elméleti rész kibővítését, méhészetünk fejlődésének történetére, a méhésztársadalmi mozgalmakra, a méhészet fejlesztése érdekében tett állami intézkedésekre, a méhészeti szakoktatás intézményeire vonatkozó részek új alapon való feldolgozását és megírását végezte. Jellemzi a könyvet, hogy abban a méhészkedés teljesen természettudományi alapon áll, továbbá, hogy úgy a kezdő, mint a gyakorlott méhész a saját viszonyainak megfelelő méhészkedésre egyaránt megtalálja a szükséges útbaigazítást. Felöleli a munka a méh természetrajzát, a méhészet gyakorlatát, e részben kiterjeszkedve hazai nevesebb méhészeinkre, a méhészeti kezelő- és segítőeszközök ismertetését, a méhészeti kalendáriumot, a méz feldolgozását, a méhlegelők ismertetését, amely teljesen új része a munkának és amely 291 mézelő növény ismertetését tárgyalja ábrák kíséretében. *Ambrózy Béla* báróval a munka két külön szakasza foglalkozik. A gondosan szerkesztett munka gazdag tartalmának megfelel az izléses kiállítás is. A több száz ábra legújabb méhészeteink nevesebbjeit is sorra bemutatja. A 322 oldalas és 628 ábrát tartalmazó könyv a „*Patria*“ irodalmi és nyomdai vállalat munkája és úgy ott, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesületnél (Budapest IX., Üllői-út 25. szám.) fűzve 8 korona, kötve 10 korona árban megszerezhető.

Nyomatott a Szent Bonaventura könyvnyomdában Kolozsvárt.